

การลงทุนใหม่ (Greenfield Investment) ทางเลือกการฟื้นตัวเศรษฐกิจอาเซียน และประโยชน์ที่จะได้รับการลงทุน

กองวิจัยเศรษฐกิจการค้ามหภาค (วศ.) สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า

นายธรรรงค์ พูลพิพัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.) เปิดเผยว่า สนค. ได้ศึกษาความสำคัญของแนวโน้มการลงทุนใหม่ (Greenfield Investment) กับบทบาทความสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งเป็นเทรนด์การลงทุนที่สอดคล้องกับการพัฒนาตามแนวทาง Smart Industry ที่ส่งผลต่อการก้าวไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และสนับสนุนการฟื้นตัวของภาคธุรกิจจากการระบาดของโควิด-๑๙ ซึ่งเป็นวิกฤตที่ทำให้ประเทศในเอเชียต้องอาศัยการลงทุนจากต่างประเทศมาเป็นปัจจัยหนึ่งในการช่วยฟื้นฟูภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาที่มีความเปราะบางด้านการลงทุนในช่วงเกิดการระบาด เพราะแม้จะมีการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๓๐ จากการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐประเทศต่างๆ ในปี ๒๕๖๔ แต่โครงการลงทุนใหม่ (Greenfield Project) ในภาพรวมทั่วโลกในปี ๒๕๖๔ กลับหดตัวลงที่ร้อยละ ๑ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๓ (รูปที่ ๑) ขณะที่ภาพรวมของไตรมาสแรกในปี ๒๕๖๕ (มกราคม-มีนาคม) แม้จำนวนโครงการการลงทุนใหม่ทั่วโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๑ แต่หากนับเฉพาะโครงการลงทุนใหม่ที่ลงทุนโดยบริษัทข้ามชาติ จะพบว่าลดลงถึงร้อยละ ๒๑ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี ๒๕๖๔ ทำให้หลายประเทศต้องแข่งขันกันอย่างหนักเพื่อดึงดูดทุนต่างชาติเข้าประเทศ

ความหมายโดยทั่วไปของการลงทุนใหม่ (Greenfield Investment) คือ รูปแบบการลงทุนเฉพาะที่บริษัทข้ามชาติเริ่มดำเนินการใหม่ ด้วยการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานใหม่ตั้งแต่เริ่มแรก ซึ่งมีทั้งรูปแบบที่เป็นเจ้าของเองทั้งหมด (Wholly-owned) หรือการร่วมลงทุน (Joint Venture)^๑ โดยข้อดีของการลงทุนใหม่ในมุมมองของนักลงทุน คือ ๑) สามารถควบคุมธุรกิจได้อย่างเบ็ดเสร็จ แตกต่างจากการควบรวมกิจการซึ่งอาจมีอำนาจบริหารน้อยกว่า ๒) สามารถบริหารการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการสร้างใหม่ และจัดการหน่วยธุรกิจภายในองค์กรตามความเหมาะสม และ ๓) ลดอุปสรรคและข้อจำกัดทางการค้าที่เกิดจากข้อจำกัดด้านกฎระเบียบการควบรวมกิจการในประเทศเป้าหมาย^๒

ในปี ๒๕๖๔ ที่ผ่านมา ภาพรวมสถานการณ์การลงทุนใหม่ของอาเซียน มีจำนวนโครงการลงทุนใหม่เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑ ขณะที่ไทยมีการลงทุนใหม่ด้วยจำนวนโครงการลงทุนที่ลดลงร้อยละ ๑ แต่ยังมีเม็ดเงินลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๓ โดยปัจจัยที่ทำให้การลงทุนในอุตสาหกรรมใหม่ของอาเซียนขยายตัว คือ ๑) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การสร้างนิคมอุตสาหกรรมรองรับการขยายตัว ระบบโลจิสติกส์และการคมนาคม ความพร้อมด้านดิจิทัล จะช่วยสร้างความพร้อมสำหรับการลงทุนที่มีศักยภาพ ๒) กฎหมาย และกฎระเบียบที่เอื้ออำนวยต่อการจัดตั้งการลงทุนใหม่ในประเทศ เช่น การกำหนดปริมาณทุนจดทะเบียนชำระแล้วที่ไม่สูงเกินไป การอนุญาตให้ต่างชาติถือครองที่ดินในประเทศ การให้วีซ่าพิเศษสำหรับนักลงทุนและแรงงานต่างชาติ ๓) ทักษะของแรงงานที่ต้องสอดคล้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมใหม่ ๔) การย้ายฐานการผลิตออกจากจีนเพื่อลดผลกระทบจากสงครามการค้าระหว่างจีนและสหรัฐฯ และเพื่อลดอุปสรรคด้านห่วงโซ่อุปทาน ทำให้มีการลงทุนใหม่เข้ามายังอาเซียนมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง และ ๕) ความตกลงทางการค้าที่สนับสนุนและเชื่อมโยงการลงทุนระหว่างกัน เช่น ความตกลง RCEP และ ASEAN FTA ในระดับต่างๆ ซึ่งทำให้การเชื่อมโยง Value Chain ระหว่างประเทศสมาชิกง่ายขึ้น และสามารถดึงดูดเม็ดเงินลงทุนส่วนใหญ่ของโลกเข้ามาในภูมิภาคอาเซียนมากขึ้น โดยเฉพาะการลงทุนในกลุ่มประเทศอาเซียนที่ถือว่ามีโอกาสเติบโตสูง

^๑ talkingofmoney.com, บทความ อะไรคือความแตกต่างระหว่างการลงทุนใน Greenfield กับการลงทุนปกติ?, ที่มาข้อมูล <https://tai.talkingofmoney.com/what-is-difference-between-greenfield-investment-and-regular-investment>

^๒ Corporate Finance Institute, บทความ "Greenfield Investment", เผยแพร่เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓, ที่มาข้อมูล <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/strategy/greenfield-investment/>

ตัวอย่างความสำเร็จจากการลงทุนใหม่ในต่างประเทศที่สามารถสร้างเม็ดเงินลงทุนจำนวนมากให้กับประเทศปลายทาง เช่น อินเดีย หลังจากเปลี่ยนนโยบายการลงทุนใหม่ที่เน้นสร้างการผลิตในประเทศตามยุทธศาสตร์ Make in India ทำให้มียอดการลงทุนใหม่ (Greenfield FDI) เข้ามายังอินเดียสูงเป็นอันดับ ๑ ของโลก แซงหน้าสหรัฐฯ และจีนได้เป็นครั้งแรกในปี ๒๕๕๘^๓ โดยอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนสูง ได้แก่ กลุ่มคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ และฮาร์ดแวร์ในกลุ่มธุรกิจ ICT ธุรกิจ E-commerce ธุรกิจด้านดิจิทัลในภาคเกษตรและธุรกิจสุขภาพที่มีความทันสมัย และทำให้อินเดียกลายเป็นฮับในด้านเทคโนโลยีดังเช่นในปัจจุบัน เช่นเดียวกับเกาหลีใต้ ในปี ๒๕๖๔ มียอดเงินที่ได้รับจากการลงทุนใหม่สูงถึง ๑.๘๑ หมื่นล้านเหรียญสหรัฐ ขยายตัวร้อยละ ๘๓.๒ เมื่อเทียบกับ ปี ๒๕๖๓^๔ การขยายตัวของการลงทุนใหม่นับเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงความน่าดึงดูดใจด้านการลงทุนของประเทศนั้นๆ

สำหรับโอกาสในอุตสาหกรรมการลงทุนใหม่ของอาเซียนนั้น พบว่าในอุตสาหกรรมการผลิตระบบควบคุมอัตโนมัติยังมีการลงทุนอยู่เพียงร้อยละ ๑๒ ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา^๕ ทำให้ยังมีช่องว่างที่นักลงทุนจะสามารถเข้ามาขยายการลงทุนในอุตสาหกรรมดังกล่าว สาเหตุที่อุตสาหกรรมดังกล่าวมีความน่าสนใจ เนื่องจากแนวทาง Smart Industry ของแต่ละประเทศในอาเซียน มีแนวโน้มของการใช้ระบบอัตโนมัติในสายการผลิตมากขึ้น เมื่อรวมเข้ากับการสั่งการควบคุมผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ช่วยให้การผลิตภาคอุตสาหกรรมลดต้นทุนจากการใช้แรงงานลงได้มากตามแนวทางของ Smart Factory ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวจะช่วยส่งเสริมการเติบโตของเศรษฐกิจดิจิทัลอาเซียนในอนาคต

นายณรงค์ กล่าวเพิ่มเติมว่า ประโยชน์ที่ไทยจะได้รับจากการลงทุนใหม่ นอกเหนือจากประโยชน์ทางตรงที่เกิดจากการสร้างงาน ส่งเสริมระบบเศรษฐกิจ และเพิ่มรายรับที่ได้จากภาษีแล้ว ประโยชน์ที่จะได้รับเพิ่มขึ้น ได้แก่

- ๑) การผลักดันการพัฒนาประเทศในด้านดิจิทัล เนื่องจากสัดส่วนของการลงทุนใหม่ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ส่วนใหญ่จะเป็นการพัฒนาในด้านดิจิทัลและเทคโนโลยี (รูปที่ ๒ และ ๓) และหากประเทศมีการพัฒนาด้านดิจิทัลเพิ่มขึ้นก็จะดึงดูดเม็ดเงินลงทุนจากต่างประเทศในอุตสาหกรรมใหม่ได้มากขึ้นตามไปด้วย
- ๒) ทำให้แรงงานมีทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมใหม่ของประเทศในอนาคต ผ่านโครงการฝึกอบรม วิจัย และพัฒนาแรงงานบุคลากรในอุตสาหกรรมใหม่
- ๓) เป็นโอกาสที่ไทยจะเริ่มเปลี่ยนถ่ายการลงทุนในอุตสาหกรรมเก่าที่สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจน้อย ไปสู่อุตสาหกรรมใหม่ซึ่งมีคุณค่าทางเศรษฐกิจสูง และเป็นที่ต้องการของตลาดมากกว่า
- ๔) การลงทุนในอุตสาหกรรมใหม่ เป็นโอกาสของไทยในการลดช่องว่างของการพัฒนาให้มีความทัดเทียมกับประเทศเศรษฐกิจก้าวหน้า
- ๕) สร้างความสามารถในการจัดการห่วงโซ่อุปทานเพื่อลดความเสี่ยงจากการขาดแคลนในประเทศ เช่น การดึงดูดการลงทุนใหม่ในอุตสาหกรรมการผลิตชิปประมวลผล วัคซีน และอุปกรณ์อื่นที่มีผลต่อความเสี่ยงของอุตสาหกรรม และ
- ๖) การลงทุนใหม่ อาจขยายผลไปสู่การส่งออกที่เพิ่มขึ้นในอนาคต เนื่องจากเป็นการลงทุนที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ทั้งความต้องการในปัจจุบันและในอนาคต

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
กระทรวงพาณิชย์

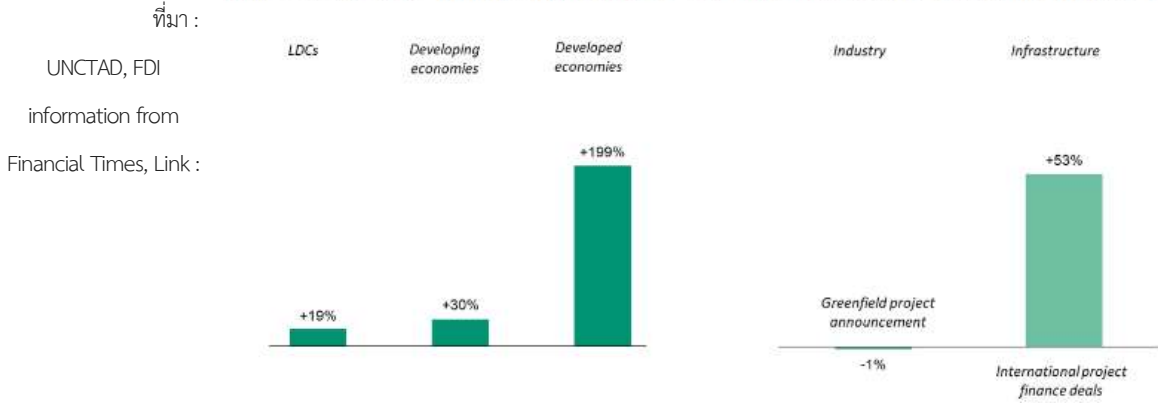
^๓ Post Today, บทความ"การส่งออกไทยไปอินเดียปี' ๖๔ เร่งตัว ๔๐% รับแนวโน้มเศรษฐกิจและการลงทุนของอินเดียเติบโตสูง", เผยแพร่เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๔, ที่มาข้อมูล <https://www.posttoday.com/economy/news/๖๖๒๖๖๗>.

^๔ สำนักข่าวอินโฟเควส, ข่าว"เกาหลีใต้เผยยอด FDI ปี ๖๔ พุ่งทำสถิติใหม่ จากอานิสงส์การลงทุนในภาคบริการ" เผยแพร่เมื่อ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๕, ที่มาข้อมูล <https://www.infoquest.co.th/๒๐๒๒/๑๖๒๘๖๙>.

^๕ ฐานเศรษฐกิจ, บทความ"การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลในอาเซียน", เผยแพร่เมื่อ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕, ที่มาข้อมูล <https://www.thansettakij.com/blogs/columnist/๕๐๓๔๕๕>.

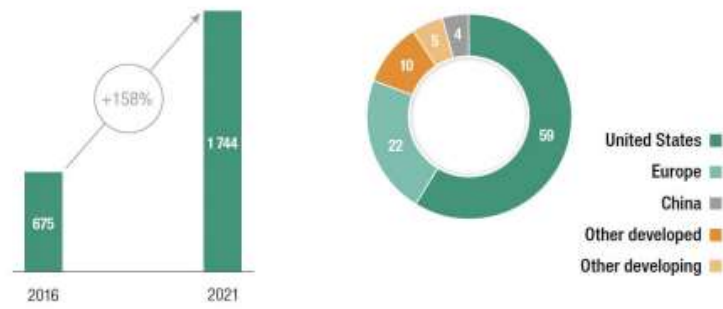
รูปที่ ๑ มูลค่าการลงทุน FDI โครงการลงทุนใหม่ในแต่ละกลุ่มประเทศ ปี ๒๕๖๔ เทียบกับปี ๒๕๖๓ (หน่วย: พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)

Figure 1: Uneven recovery growth
(Growth rates for FDI by region and for investment projects by sector, 2021 vs. 2020)

<https://www.sdgmove.com/๒๐๒๑/๐๗/๑๕/sdg-updates-wri-๒๐๒๑-sustainable-investment/>

รูปที่ ๒ การเติบโตของบริษัทข้ามชาติที่ประกอบการในรูปแบบดิจิทัล และอัตราส่วนในตลาดต่างๆ

Source: UNCTAD.

รูปที่ ๓ ประเภทของกิจการดิจิทัลในภาคการลงทุนใหม่ทั่วโลก ตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔

Figure 5. Greenfield investment, 2016 - 2021
(Billions of dollars)

Source: UNCTAD, based on Financial Times Ltd, fDi Markets (www.fdimarkets.com).